MİSAFİRPERVERLİK

- وَاعْبُدُوا اللَّهَ وَلاَ تُشْرِكُوا بِهِ شَيْئًا وَبِالْوَالِدَيْنِ إِحْسَانًا وَبِذِي الْقُرْبَى وَالْيَتَامَى وَالْمَسَاكِينِ وَالْجَارِ ذِي الْقُرْبَى وَالْجَارِ الْجُنُبِ وَالصَّاحِبِ بِالْجَنبِ وَابْنِ السَّبِيلِ وَمَا مَلَكَتْ أَيْمَانُكُمْ إِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ مَنْ كَانَ مُخْتَالًا فَخُورًا

- ***Allah'a ibadet edin ve O'na hiçbir şeyi ortak koşmayın. Ana-babaya, akrabaya, yetimlere, yoksullara, yakın komşuya, uzak komşuya, yakın arkadaşa, yolcuya, ellerinizin altında bulunanlar (köle, cariye, hizmetçi ve benzerlerine) iyi davranın; Allah kendini beğenen ve daima böbürlenip duran kimseyi sevmez.***[1]

[1] Nisa, 4/36.

- إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي الْقُرْبَى وَيَنْهَى عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَالْبَغْيِ يَعِظُكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ

- ***Muhakkak ki Allah, adaleti, iyiliği, akrabaya yardım etmeyi emreder, çirkin işleri, fenalık ve azgınlığı da yasaklar. O, düşünüp tutasınız diye size öğüt veriyor.***[2]

[2] Nahl, 16/90.

Hz. İbrahim’in Misafirleri

- هَلْ اَتَيكَ حَدِيثُ ضَيْفِ اِبْرَهِيمَ الْمُكْرَمِينَ اِذْ دَخَلُوا عَلَيْهِ فَقَالُوا سَلَامًا قَالَ سَلَامٌ قَوْمٌ مُنْكَرُونَ فَرَاغَ اِلَى اَهْلِه فَجَاءَ بِعِجْلٍ سَمِينٍ فَقَرَّبَهُ اِلَيْهِمْ قَالَ اَلَا تَاْكُلُونَ

- ***(Ey Muhammed!) İbrahim’in ağırlanan misafirlerinin haberi sana geldi mi? Hani onlar, İbrahim’in yanına varmışlar ve “Selâm olsun sana!” demişlerdi. O da “Size de selâm olsun.” demiş, “Bunlar tanınmamış (yabancı) kimseler” (diye düşünmüştü). Hissettirmeden ailesinin yanına gidip, (pişirilmiş) semiz bir buzağı getirdi. Onu önlerine koydu. “Yemez misiniz?” dedi.***[3]

[3] Zariyat, 51/24-27.

Kuran’da Misafirlik Adabı

- يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتَ النَّبِيِّ إِلَّا أَنْ يُؤْذَنَ لَكُمْ إِلَى طَعَامٍ غَيْرَ نَاظِرِينَ إِنَاهُ
- ***“Ey iman edenler! Siz, bir yemeğe çağırılmadıkça, zamanını gözetmeksizin, Peygamber’in evlerine girmeyin.***
- وَلَكِنْ إِذَا دُعِيتُمْ فَادْخُلُوا فَإِذَا طَعِمْتُمْ فَانْتَشِرُوا وَلَا مُسْتَأْنِسِينَ لِحَدِيثٍ
- ***Ancak dâvet edildiğiniz vakit girin. Yemeği yediğinizde hemen dağılın, sohbete dalmayın.***
- إِنَّ ذَلِكُمْ كَانَ يُؤْذِي النَّبِيَّ فَيَسْتَحْيِي مِنْكُمْ وَاللَّهُ لَا يَسْتَحْيِي مِنَ الْحَقِّ
- ***Çünkü bu hareketiniz Peygamber’i üzmekte, fakat o (size bunu söylemekten) utanmaktadır. Ama Allah, hakkı söylemekten çekinmez.***

- وَإِذَا سَأَلْتُمُوهُنَّ مَتَاعًا فَاسْأَلُوهُنَّ مِنْ وَرَاءِ حِجَابٍ ذَلِكُمْ أَطْهَرُ لِقُلُوبِكُمْ وَقُلُوبِهِنَّ

- ***Peygamber'in hanımlarından bir şey istediğiniz zaman perde arkasından isteyin. Bu, hem sizin kalpleriniz, hem de onların kalpleri için daha temiz bir davranıştır.***

- وَمَا كَانَ لَكُمْ أَنْ تُؤْذُوا رَسُولَ اللَّهِ وَلَا أَنْ تَنْكِحُوا أَزْوَاجَهُ مِنْ بَعْدِهِ أَبَدًا إِنَّ ذَلِكُمْ كَانَ عِنْدَ اللَّهِ عَظِيمًا

- ***Sizin Allah'ın Resulünü üzmeniz ve kendisinden sonra onun hanımlarını nikâhlamanız asla caiz olamaz. Çünkü bu, Allah katında büyük (bir günah) tır."[4]***

[4] Ahzab, 33/53.

Din Kardeşini Ziyaretin Fazileti

- Rasulullah buyurdu ki:

- مَنْ عَادَ مَرِيضًا أَوْ زَارَ أَخًا لَهُ فِي اللَّهِ نَادَاهُ مُنَادٍ أَنْ طِبْتَ وَطَابَ مَمْشَاكَ وَتَبَوَّأْتَ مِنَ الْجَنَّةِ مَنْزِلًا

- *“Bir kimse, bir hastayı veya (din) kardeşini ziyaret ettiğinde, Allah tarafından bir münadi o ziyaretçiye şöyle seslenir; “Dünya hayatın ve (ahiret yolunda) yürüyüşün hoş olsun, cennette de bir ev edinesin”*[5]

[5] Tirmizi, İbn Mace.

- Rasulullah buyurdu ki:
- أَنَّ رَجُلًا زَارَ أَخًا لَهُ فِي قَرْيَةٍ أُخْرَى، فَأَرْصَدَ اللهُ لَهُ، عَلَى مَدْرَجَتِهِ، مَلَكًا فَلَمَّا أَتَى عَلَيْهِ
- *"Bir adam başka bir şehirde bulunan kardeşini ziyaret etmişti. Allah, o adamın geçeceği yol üzerine bir meleği gözcü olarak göndermiştir. Melek ona şöyle dedi:*
- قَالَ: أَيْنَ تُرِيدُ؟
- *-Nereye gitmek istiyorsun?*
- *Adam cevap verdi:*
- قَالَ: أُرِيدُ أَخًا لِي فِي هَذِهِ الْقَرْيَةِ
- *-Şu şehirdeki kardeşime gidiyorum.*
- *Melek şöyle dedi:*

- قَالَ: هَلْ لَكَ عَلَيْهِ مِنْ نِعْمَةٍ تَرُبُّهَا؟
- *-Onu, kendisine bir iyilik borcun olduğu için mi ziyaret ediyorsun?*
- *Adam şöyle cevap verdi:*
- قَالَ: لَا، غَيْرَ أَنِّي أَحْبَبْتُهُ فِي اللهِ عَزَّ وَجَلَّ،
- *-Hayır, ben onu Allah için seviyorum.*
- *Bu cevap üzerine Melek şöyle dedi:*
- قَالَ: فَإِنِّي رَسُولُ اللهِ إِلَيْكَ، بِأَنَّ اللهَ قَدْ أَحَبَّكَ كَمَا أَحْبَبْتَهُ فِيهِ
- *-Ben Allah'ın sana gönderdiği elçiyim. Senin o kardeşini sevdiğin gibi Allah da seni sevmiştir, demişti."*[6]

[6] Müslim.

Misafir Kabul Etmenin Hükmü

- Kurtubî, İbnü'l-Arabî'nin "Misafir kabul etmek farz-ı kifayedir" fikrini; bazı alimlerin de "genel anlamıyla yiyecek ve barınacak yerlerin olmayışı sebebiyle köylerde vacip, şehirlerde ise, oralarda yiyecek ve sığınılacak yer çok olduğu için vacip değildir" görüşünü naklettikten sonra "Şüphesiz misafir kerim, misafirlik de keramettir. Yabancıları kabul etmek farzdır" şeklinde kendi görüşünü beyan etmiştir. Ayrıca "Misafir kabul etmek mekârim-i ahlaktan olup İslam'ın âdâbından, nebi ve salihlerin de ahlakındandır" sözleriyle bu güzel âdâba, ahlaka teşvik etmiştir.

Misafirin Hakkı

- Rasûlullah buyurdular ki:

- لَيْلَةُ الضَّيْفِ حَقٌّ عَلَى مُسْلِمٍ. فَمَنْ أَصْبَحَ بِفِنَائِهِ فَهُوَ عَلَيْهِ دَيْنٌ إِنْ شَاءَ اِقْتَضَى وَإِنْ شَاءَ تَرَكَ

- *"Bir gece misafir olmak müslümanın hakkıdır. Kim, (bir ev sahibinin) avlusunda sabahlarsa, ağırlanma masrafı, (ev sahibi) üzerine bir borç olur. (Misafir) dilerse o hakkını alır, dilerse bırakır (almaz).*[7]

[7] Ebu Davud.

- Ukbe İbnu Âmir anlatıyor: "Rasûlullah'a dedim ki:
- إِنَّكَ تَبْعَثُنَا فَنَنْزِلُ بِقَوْمٍ لَا يُقِرُّونَنَا. فَمَا تَرَى؟
- "Siz, bizi (sefere) gönderiyorsunuz. Bir yere vardığımız zaman, ahalisi ihtiyaçlarımızı görmezlerse ne yapmalıyız?" (Rasûlullah bize) şu cevabı verdiler:
- فَقَالَ: إِذَا نَزَلْتُمْ بِقَوْمٍ فَإِنْ أَمَرُوا لَكُمْ بِمَا يَنْبَغِى لِلضَّيْفِ فَأَقْبَلُوا وَإِلَّا فَخُذُوا مِنْهُمْ حَقَّ الضَّيْفِ الَّذِى يَنْبَغِى لَهُمْ
- *"Bir kavme inince, onlar misafire davranılması gereken muameleyi size de yaparlarsa ikrâmlarını kabul edin. Aksi takdirde, misafire yapmaları gereken ikrâm kadarını onlardan (zorla da olsa) alın."*[8]

[8] Ebu Davud.

- Hz. Peygamber Selmân ile Ebu'd-Derdâ arasında kardeşlik akdi yapmıştı. Selmân, Ebu'd-Derdâ'ya ziyarete gitti. (Evde bulamadı)Ve zevcesi Ummü'd-Derdâ'yı eski bir elbise içinde perişan gördü de:
- — Bu hâlin nedir? diye sordu. Ümmü'd-Derdâ:
- — Kardeşin Ebu'd-Derdâ'nın dünyada bir işi ve ilişiği yok ki (gündüz oruç tutar, gece namaz kılar)! diye yakındı.
- Bu sırada Ebu'd-Derdâ geldi. Selmân(ı selâmladı ve onun) için yemek yaptı (önüne getirdi). Ebu'd-Derdâ, Selmân'a:
- — Buyur ye, ben oruçluyum! dedi. Selmân:
- — Sen yiyinceye kadar ben de yemeyeceğim! dedi.
- Bunun üzerine Ebu'd-Derdâ da yedi. Gece olunca Ebu'd-Derdâ gecenin evvelinde namaza kalkmak istedi.
- Selmân:

- — Uyu! diye kalkmasını engelledi.
- Ebu'd-Derdâ da uyudu. Sonra bir daha kalkmak istedi. Yine Selmân:
- — Uyu! diye men etti. Gecenin sonu olunca Selmân:
- — Artık şimdi kalk! dedi.
- Kalkıp ikisi de namaz kıldılar. Namazdan sonra Selmân, Ebu'd-Derdâ'ya şunları söyledi:
- — Senin üzerinde muhakkak ki, Rabb'in için bir hakk vardır. Senin üzerinde nefsin için de bir hakk vardır. Senin üzerinde ailen için de bir hakk vardır. Binâenaleyh sen her hakk sahibine hakkım vermelisin!
- Sonra Ebu'd-Derdâ, bu olayı Rasulullah'a anlatınca Hz.Peygamber:
- — "Selmân doğru söylemiştir!" buyurdu.[9]

[9] Buhari.

- Avf İbnu Mâlik anlatıyor:
- قُلْتُ: يَا رَسولَ اللَّهِ، اَلرَّجُلُ أَمُرُّ بِهِ فَلاَ يُقْرِينِى ثُمَّ يَمُرُّ بِى أَفَأُجَازِيهِ
- "Ey Allah'ın Resûlü, ben bir adama uğrasam, o beni ağırlamasa, sonra o bana uğrasa ben ona yaptığını yapayım mı?" diye sordum. Rasulullah bana şöyle dedi;
- قَالَ: بَلْ أَقْرِهِ
- *"Hayır! Sen onu ağırla!"*[10]

[10] Tirmizi.

Misafire İkramda Bulunmak:

- Rasulullah buyurdu ki:

- مَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلَا يُؤْذِ جَارَهُ،

- *Allah'a ve ahiret gününe inanan kişi komşusuna eziyet etmesin.*

- وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيُكْرِمْ ضَيْفَهُ،

- *Allah'a ve ahiret gününe inanan kişi misafirine ikramda bulunsun.*

- وَمَنْ كَانَ يُؤْمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ فَلْيَقُلْ خَيْرًا أَوْ لِيَصْمُتْ

- *Allah'a ve ahiret gününe inanan kişi ya hayır söylesin ya da sussun.*[11]

[11] Buhari.

- Rasulullah buyurdu ki:

- لَا خَيْرَ فِيمَنْ لَا يُضِيفُ

- *Misafir ağırlamak istemeyen kimsede hayır yoktur.*[12]

******

- Rasulullah buyurdu ki:

- الْخَيْرُ أَسْرَعُ إِلَى الْبَيْتِ الَّذِي يُؤْكَلُ فِيهِ، مِنَ الشَّفْرَةِ إِلَى سَنَامِ الْبَعِيرِ

- *“Hayır, misafir ağırlanan eve, bıçağın deve hörgücüne ulaşmasından daha çabuk ulaşır”*[13]

[12] İbn Hanbel.
[13] İbn Mace.

- Bir adam Rasûlullah'a gelerek "Ben muhtacım" dedi. Peygamber eşlerinden birine haber gönderdi. O da "Seni hak dinle gönderen Allah'a yemin olsun ki evimde sudan başka bir şey yok" dedi. Sonra başka bir hanımına haber gönderdi, bu da onun gibi söyledi. Hatta bütün hanımları böyle söylediler. Bunun üzerine (Hz. Peygamber) "Bu zatı bu gece kim misafir edecek? Allah ona rahmet eylesin" buyurdu.
- Hemen Ensar'dan bir zat ayağa kalkarak "Ben ya Rasûlallah" dedi. Ve onu evine götürdü. Karısına evinde bir şey var mı diye sordu. Kadın "Hayır. Yalnız çocukların yiyeceği var" cevabını verdi. "Sen onları bir şeyle oyala. Misafirimiz girdiği vakit kandili söndür ve ona biz de yermişiz gibi göster. O yemeğe eğildi mi sen hemen kalk ve kandili söndür" dedi. Böylece oturdular ve misafir yemeğini yedi.

- Sabah olunca peygamberin yanına gitti. O da kendisine “Bu akşam her ikinizin misafire yaptığınız Allah’ın hoşuna gitti” dedi. Bu olay üzerine Haşr suresi 9. ayeti inmiştir:[14]

- وَالَّذِينَ تَبَوَّءُوا الدَّارَ وَالْإِيمَانَ مِنْ قَبْلِهِمْ يُحِبُّونَ مَنْ هَاجَرَ إِلَيْهِمْ وَلَا يَجِدُونَ فِي صُدُورِهِمْ حَاجَةً مِمَّا أُوتُوا وَيُؤْثِرُونَ عَلَى أَنْفُسِهِمْ وَلَوْ كَانَ بِهِمْ خَصَاصَةٌ وَمَنْ يُوقَ شُحَّ نَفْسِهِ فَأُولَئِكَ هُمُ الْمُفْلِحُونَ

- ***“Daha önce Medine’yi yurt edinmiş ve gönüllerine imanı yerleştirmiş olan kimseler, kendilerine göç edip gelenleri severler ve onlara verilenler karşısında herhangi bir kaygı duymazlar. Kendilerinin ihtiyaçları olsa dahi, göç eden yoksul kardeşlerini öz canlarına tercih ederler. Kim nefsinin cimriliğinden korunursa, işte onlar başarıya erenlerdir.”***

---

[14] Buhari.

- Selman-ı Farisi anlatıyor:
- Rasulullah’ın evine gittim kendi yaslandığı yastığı benim arkama koydu. Bunu her misafiri için yapıyordu. Hz. Peygamber’in kendisi gelen misafirinin oturması için sergiyi açardı. Sofrada yemek yerken misafiri kalkmadan kalkmazdı.

Misafirliğin Süresi

- Rasûlullah buyurdular ki:
- مَنْ كَانَ يُؤمِنُ بِاللَّهِ وَالْيَوْمِ الْاَخِرِ فَلْيُكْرِمْ ضَيْفَهُ جَائِزَتَهُ.
- *Kim Allah'a ve âhirete inanıyorsa, misafirine "câize"sini ikrâm etsin.*
- Yanındakiler sordular:
- قَالُوا: وَمَا جَائِزَتُهُ يَا رَسُولَ اللَّهِ؟
- "Ey Allah'ın Resulü! Câizesi de nedir?" Rasulullah şöyle açıkladı:
- قَالَ: يَوْمُهُ وَلَيْلَتُهُ، وَالضِّيَافَةُ ثَلاَثَةُ أيَّامٍ، وَمَا وَرَاءَ ذَلِكَ فَهُوَ صَدَقَةٌ، وَلاَ يَحِلُّ لَهُ أنْ يُقِيمَ عِنْدَهُ حَتَّى يُؤْثِمَهُ.

- *"Bir gecesi ve gündüzüdür. Misafirlik üç gündür. Bundan fazlası sadakadır. Misafire, ev sahibini günaha sokuncaya kadar yanında kalması hoş değildir.*
- Tekrar sordular:
- قَالُوا: كَيْفَ يُؤْثِمُهُ؟
- "Misafir ev sahibini nasıl günaha sokar?" Rasulullah açıkladı:
- قَالَ: يُقِيمُ عِنْدَهُ وَلَيْسَ لَهُ شَيْءٌ يُقْرِيهِ بِهِ
- *"Adamın yanında ikâmet eder kalır, halbuki kendisine ikrâm edecek bir şeyi yoktur.*[15]

[15] Ebu Davud.

- Bu konuda halk arasında anlatılan bir hikaye şöyledir:
- Misafir akşam oturmaya geldiği evden bir türlü kalkmamış. Ev sahibi elbette rahatsız. Ama bir şey diyemiyor, çekiniyor. Türlü türlü lâf üretmiş içinden. Ne söylesem de kırmadan göndersem diye. Bu arada vakit bir hayli ilerlemiş. Misafirde hâlâ kalkıp gitme emaresi yok. Nihayet ileri bir saat olunca ev sahibi, ‘buldum’ diyerek kırmadan söyleyeceği sözü patlatmış: “Siz şimdi eve dönünce ne yapacaksınız?” demiş. Misafir: “Yatacağız” diye cevap verince, ev sahibi: “Siz giderseniz biz de yatacağız” deyivermiş.

Misafirin Güzel Giyinmesi

- Rasulullah buyurdu ki:

- إِنَّكُمْ قَادِمُونَ عَلَى إِخْوَانِكُمْ، فَأَصْلِحُوا رِحَالَكُمْ، وَأَصْلِحُوا لِبَاسَكُمْ، حَتَّى تَكُونُوا كَأَنَّكُمْ شَامَةٌ فِي النَّاسِ، فَإِنَّ اللَّهَ لَا يُحِبُّ الْفُحْشَ، وَلَا التَّفَحُّشَ

- *"Siz kardeşlerinizin yanına varıyorsunuz. (Onların yanına vardığınız zaman) binek hayvanlarınıza güzel eğerler vurunuz ve güzel elbiseler giyiniz. Öyle ki halk içinde seçkin olunuz. Çünkü Allah çirkinliği ve isteyerek çirkinleşmeyi sevmez."*[16]

---

[16] Ebu Davud.

Davete İcabet Etmek

- Rasulullah buyurdu ki:
- حَقُّ الْمُسْلِمِ عَلَى الْمُسْلِمِ خَمْسٌ: رَدُّ السَّلاَمِ، وَعِيَادَةُ الْمَرِيضِ، وَاتِّبَاعُ الْجَنَائِزِ، وَإِجَابَةُ الدَّعْوَةِ، وَتَشْمِيتُ الْعَاطِسِ
- *"Müslümanın Müslüman üzerindeki hakkı beştir: Selamını almak, hasta ziyaretine gitmek, cenazesine katılmak, davetine icabet etmek, hapşırınca "yerhamükallah" demek."*[17]

---

[17] Buhari.

- Hz. Peygamber bir defasında kendisine gönderilen bir yemeği ashâbına ikram etmiş, onlar da, “İştahımız yok.” diye karşılık verince Resûlullah,

لاَ تَجْمَعْنَ جُوعًا وَكَذِبًا

- *“Açlığı ve yalanı bir araya getirmeyin.”*[18] buyurmuştur.
- Böylece ikram edilen mubah şeylerin misafir tarafından reddedilmemesini misafirlik âdâbı olarak öğretmiştir.

---

[18] İbn Mâce, Et’ıme 23.

Ziyafete Davet Adabı

- Rasulullah buyurdu:
- شَرُّ الطَّعَامِ طَعَامُ الْوَلِيمَةِ، يُدْعَى لَهَا الْأَغْنِيَاءُ وَيُتْرَكُ الْمَسَاكِينُ، وَمَنْ لَمْ يَأْتِ الدَّعْوَةَ فَقَدْ عَصَى اللَّهَ وَرَسُولَهُ
- *"En şerli yemek, sadece zenginlerin çağırılıp fakirlerin çağırılmadığı yemektir. Davete gelmeyen Allah ve Rasulune isyan etmiştir."*[19]

[19] Buhari.

Davetsiz Yemeğe Gitmek

- Rasulullah buyurdu ki:

- مَنْ دُعِيَ فَلَمْ يُجِبْ فَقَدْ عَصَى اللَّهَ وَرَسُولَهُ، وَمَنْ دَخَلَ عَلَى غَيْرِ دَعْوَةٍ دَخَلَ سَارِقًا وَخَرَجَ مُغِيرًا

- *"Kim davet edildiği halde icabet etmezse, Allah ve Resulüne isyan etmiş olur. Kim de davetsiz olarak bir sofraya oturursa, hırsız olarak girer, yağmacı olarak çıkar."*[20]

[20] Ebu Davud.

Eve Girerken İzin İstemek

- Cahiliye döneminde Araplar evlere izinsiz olarak saldırırcasına girer, girdikten sonra da “Ben geldim!” derdi. Bu esnada ev sahibinin görülmesini istemediği görüntülerle karşılaşılabilirdi. Bu durum ise İslam’daki ‘özel hayata saygı’ kuralına aykırı bir durumdur. Evler, insanların özel hayatlarını yaşadıkları mekanlar olduğu için, insanlar evlerinde diğer insanların görmesini istemeyecek hal ve durumlarda bulunabilirler. Böyle bir mekana izinsiz ve haber vermeden girmek ev sahibini utandırabileceği gibi, ziyaretçiyi de zor duruma düşürebilir.
- Ensâr’dan bir kadının Hz. Peygamber’e gelerek söylediği şu söz bu durumu en iyi şekilde açıklamaktadır:

- *“Ey Allah’ın Resulü, ben evimde öyle bir halde bulunurum ki, o halimle beni hiç kimsenin görmesini istemem. Fakat ailemden bir kimsenin, üzerime gelip giriverdiği de eksik olmaz”* Allah Teâla bu şikâyet üzerine Nur suresi 27. ayeti indirmiştir:

- **يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا لَا تَدْخُلُوا بُيُوتًا غَيْرَ بُيُوتِكُمْ حَتَّى تَسْتَأْنِسُوا وَتُسَلِّمُوا عَلَى أَهْلِهَا ذَلِكُمْ خَيْرٌ لَكُمْ لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ**

- ***“Ey iman edenler! Evlerinizden başka evlere, izin almadan, seslenip sahiplerine selam vermeden girmeyiniz. Eğer düşünüp anlarsanız bu sizin için daha iyidir.”***

İzinsiz Başkasının Evinim İçine Bakmak

- Sehl b. Sa'd'ın anlattığına göre bir adam Rasûlullah'ın odalarından birine başını uzatarak içeriyi yoklamıştı. Bu esnada Nebî elinde demir bir tarakla saçını tarıyordu. Adamın baktığını görünce onu şöyle uyardı:

- لَوْ أَعْلَمُ أَنَّكَ تَنْظُرُ، لَطَعَنْتُ بِهِ فِي عَيْنِكَ، إِنَّمَا جُعِلَ الْاِسْتِئْذَانُ مِنْ أَجْلِ الْبَصَرِ

- *"Eğer baktığını görseydim, bununla gözünü oyardım. İsti'zan sırf göz (harama bakmasın) için meşru' kılınmıştır."*[21]

---

[21] Buhari.

Misafirlikte Gözlerine Sahip Olmak

- Bir kimse misafir olduğu evde bu noktaya çok dikkat etmelidir. Evdeki kapalı dolapları ve bölmeleri açmamalı, oturduğu odadan diğer odaları gözetlemeye çalışmamalı, sürekli yer değiştirerek ve bakışlarıyla ev sahibini tedirgin etmemelidir.
- Normal ihtiyaçlarını ev sahibinden isteyerek gidermelidir. Ev sakinlerini ve kendilerine hizmet edenleri bakışlarıyla rahatsız etmemelidir.
- Rivayet edildiğine göre, Abdullah b. Mes'ud bir hastayı ziyaret için gitmişti.
- Orada başkaları da vardı. Onlardan biri evde dolaşan hanıma sürekli bakıyordu. Bunun farkına varan İbn Mes'ud kızarak o adama şöyle dedi: "*Vallâhi, iki gözün oyulsaydı, (bu kadına bakmandan) daha iyi olurdu.*[22]

---

[22] Buhari, Edebü'l-Müfred.

Kapıda Kendini Tanıtma

- Kapıdaki misafirin, kendisini ev sahibinin tanıyabileceği şekilde tanıtması gerekir. “Kim o?” sorusuna “ben” cevabını vermek ev sahibinin misafiri tanımasına kafi olmayabilir.
- Hz. Câbir bu konu ile ilgili şunları anlatmaktadır:
- “Resulullah (s.a.v.)’e gelmiştim. Kapıyı çaldım.
- فَقَالَ: «مَنْ ذَا» فَقُلْتُ: أَنَا، فَقَالَ: «أَنَا أَنَا» كَأَنَّهُ كَرِهَهَا
- “Kim o?” buyurdular.
- “Benim” dedim. (Beni içeri almak üzere) çıktı ama, “Ben! Ben!” diye söyleniyordu. (Belliydi ki kendimi tanıtma tarzımı) beğenmemişti.”[23]

---

[23] Buhari.

Ev Sahibine İtaat Etmek

- Misafir kapıdan girdiği andan itibaren ev sahibinin söylediklerine itaat etmek zorundadır. Çünkü artık o kimsenin özel mülküne ait bir yerdedir ve böyle bir yerde canının istediği gibi hareket edemez.
- Ev sahibi, misafiri yeterince iyi ağırlayabilmek için, imkanları doğrultusunda kendine göre bir usül belirlemiştir. İşte misafir ev sahibinin bu düzenine uymadığı anda, hem misafir hem de ev sahibi için uygun olmayan durumlar ortaya çıkabilmektedir.
- Misafirin ev sahibine itaat etmesi gereken hususlara şu örnekler verilebilir:
- Onun gösterdiği yere oturmak, onun ikram ettikleri ile yetinmek, müsaade almaksızın evini dolaşmamak, kapalı yerleri açmamak vs.

Misafir Kanaatkar Olmalı

- Sofraya edepli bir şekilde oturmalı ve bu edebi sonuna kadar muhafaza etmeye çalışmalıdır!
- Gelen yemekte kusur bulmamalı Bir kusuru olsa da söylememeli Mesela yemeğin tuzu fazla veya noksan olsa, yahut yemekten hoşlanmasa, bir şey dememeli, beğenmediğini belli etmemelidir!
- Misafir, arzu ettiği şeyleri istememeli, gelen ile iktifa etmeli, “Şu var mi” diye belli bir yemek istememelidir! Eğer ev sahibi, birkaç yemek ismi sayıp (Hangisini hazırlayalım) diye sorsa, külfetten uzak, ucuz ve zahmetsiz olanını tercih etmelidir! Atalarımız, (Misafir umduğunu değil, bulduğunu yer) buyurmuştur.

- Tâbiin alimlerinden Şakîk İbn Seleme anlatıyor:
- “Bir gün arkadaşımla Selman-ı Fârisî’yi ziyaret ettik. Selman “Eğer Resûl-ü Ekrem misafire ikram etmek için kendini zorlamayı bize yasaklamasaydı, mutlaka size daha fazlasını yapmaya çalışırdım” diyerek ekmek ve tuz getirtti.
- Arkadaşım “Tuzun yanında bir de kekik olsaydı” deyince Selman-ı Fârisî matarasını bakkala rehin olarak gönderip kekik getirtti.
- Yemek yenildikten sonra arkadaşım “Bize verdiği rızka kanaat ettiren Allah’a hamd olsun” deyince Selman-ı Fârisî cevabı yapıştırdı:
- “Eğer Allah-u Teâla’nın sana verdiği rızka kanaat etseydin mataram rehinde kalmazdı.”[24]

[24] Taberani, M. Kebir.

- Ev sahibinin veya diğer misafirlerin hoşuna gitmeyecek, tiksinti verecek hareket ve sözlerden uzak durmalıdır.
- Dinî inanışı, siyasî görüşü farklı olsa da, ev sahibini veya oradakileri üzecek sözler söylememelidir.
- Ev sahibinden izinsiz veya habersiz evi terk etmemelidir!
- Misafir, gereği gibi ikram yapılamamış olsa da, gönül hoşluğu ile ve memnuniyetini ifade edecek şekilde ayrılmalıdır! Giderken ev sahibine duâ etmelidir. Rasulullah şöyle dua etmiştir:
- أَفْطَرَ عِنْدَكُمُ الصَّائِمُونَ، وَأَكَلَ طَعَامَكُمُ الْأَبْرَارُ، وَصَلَّتْ عَلَيْكُمُ الْمَلاَئِكَةُ
- *Evinizde oruçlular iftar etsin, yemeğinizi iyi insanlar yesin, melekler size dua etsin!*[25]

[25] İbn Mace.

Misafirin Duası

- Rasulullah buyurdu ki:

- ثَلَاثُ دَعَوَاتٍ مُسْتَجَابَاتٌ لَا شَكَّ فِيهِنَّ: دَعْوَةُ الْوَالِدِ، وَدَعْوَةُ الْمُسَافِرِ، وَدَعْوَةُ الْمَظْلُومِ

- *Üç kişinin duası makbuldür, bunda şüphe yoktur: Babanın duası, yolcunun duası ve mazlumun duası.*[26]

---

[26] Ebu Davud.

- Hz. Peygamber sahâbîleri ile birlikte Ebu'l-Heysem b. Teyyihân'ın evine misafir olduğunda, yemek sonrası sahâbîlerine, *“Kardeşinizi mükâfatlandırın.”* buyurdu.
- Ashâb bunun üzerine “Yâ Resûlallah onun mükâfatı nedir?” deyince Rahmet Elçisi şöyle açıklamıştır:
- **إِنَّ الرَّجُلَ إِذَا دُخِلَ بَيْتُهُ فَأُكِلَ طَعَامُهُ وَشُرِبَ شَرَابُهُ فَدَعَوْا لَهُ فَذَلِكَ إِثَابَتُهُ**
- *“Bir adamın evine gidilir, yemeği yenir, içeceği içilir, sonra onun için dua ederlerse işte bu onun mükâfatıdır.”*[27]

---

[27] Ebû Dâvûd, Et’ıme, 54.

Ev Sahibinin Görevleri

- 1- Misafirleri güler yüz ve tatlı dille karşılamak,
- 2- Yediğimiz içtiğimiz şeylerin en iyisini onlara sunmak,
- 3- Misafirlerin üzerine fazla düşüp onları sıkmamak,
- 4- Misafirlerin yanında çocukları ve hizmetçileri azarlamamak,
- 5- Topluluklarda dikkat ettiğimiz önemli noktalara, misafirlerin yanında da dikkat etmek.

Misafirden Önce Sofradan Kalkmamak

- Hz. Peygamber buyurdu ki:

- إِذَا وُضِعَتِ الْمَائِدَةُ، فَلَا يَقُومُ رَجُلٌ، حَتَّى تُرْفَعَ الْمَائِدَةُ، وَلَا يَرْفَعُ يَدَهُ، وَإِنْ شَبِعَ، حَتَّى يَفْرُغَ الْقَوْمُ، وَلْيُعْذِرْ، فَإِنَّ الرَّجُلَ يُخْجِلُ جَلِيسَهُ، فَيَقْبِضُ يَدَهُ، وَعَسَى أَنْ يَكُونَ لَهُ فِي الطَّعَامِ حَاجَةٌ

- *"Sofra kurulduğunda (yemek yenilip) sofra kaldırılıncaya kadar kimse kalkmasın ve doysa bile, herkes yemeğini bitirinceye kadar elini yemekten çekmesin. Bu hususa dikkat etmeyen kimse, arkadaşını mahcup eder ve belki yemek ihtiyacı olduğu halde sofradan kalkmasına sebep olur"*[28]

[28] İbn Mace.